

v poštnem vozu »med Kanalom in Kobaridom« 1. XII. 1884. s slutnjo:

Kopal zraven one jame
Nov boš grob, kopač, takoj
Kopal bodeš grob tam záme,
Saj ta bil je oče moj!

Podobna slutnja ga je obšla tudi že v Gorici 2. XI. 1883., ko je zložil pesem »Bolnemu prijatelju« (II, 69).

Naslednje tri lirske: »Mlado dekle« (II, 71), »Polje in duša« (II, 74) in »Mladi sokol«, ki so nastale po vrsti 18., 19. in 21. I. 1885., so si tudi s svojim paralelizmom v prispodobah: cvetica ob potoku — dekle, polje s cveticami — duša, mladi sokol — pesnik, podobne. Zdi se, kakor bi pesnik ob njih prešel v maniro.

Kakor Nov grob, tako je na isti poti med Kanalom in Kobaridom 1. XII. 1884. zložil pesem »Mrtvim« (II, 79) svojim rodbenikom, saj

Sedem vas že grob pokriva,
V eni spite jami vsi;
Kar nas še na zemlji biva,
Spali bomo z vami vsi.

Iz istega bolgarskega obeležja kakor Indže Vojvoda ali Stari hajduk je zajeta tudi daljša pesem »Samodive-Samovile« (II, 81-98): Dekle se zateče v goro, da bi ji pomagale vile rešiti dragega iz begove ječe, ko ni sicer nič pomagalo. Samodive prijezdijo na jelenih, zaplešejo svoj raj, pojoč pesem, nakar izsledijo obupan-ko. Izpile bi ji velike temne oči, a ko slišijo zgodbo o Bojanu, ki je maščeval mater in prišel begu v roke, ter še preizkusijo dekletovo ljubezen — pripravljena je žrtvovati za ljubega svoje oči —, ji rešijo dragega, a begu in njegovim izpijejo oči. — To pesem je pisal tri dni, in sicer od 5. do 8. I. 1881. v Gorici. Prav tako iz bolgarske zgodovine je zajel naslednje leto 10.-11. XII. znano tragično »Smrt carja Samuela« (II, 99) in tudi »Rado« (II, 103), pesem o junaški deklici, ki jo je priobčil v Spomeniku Matice slovenske 1883.

Prigodnica (II, 108) je že v tisku označena z letnico 1883 in je bila takrat kakor Gregorčičeva priobčena v Ljublj. Zvonu. Prav tako kakor Gregorčič »Blagovestnikom«, se je tudi Pagliaruzzi poklonil našima apo-

stoloma v daljši pesmi »Sveti Ciril in Metod«, ki jo je pisal v Gorici v dneh od 6. do 13. XI. 1880.

Dan pred Mladim sokolom, s katerim ima skupnost omenjenega paralelizma, je zložil 20. I. 85. »Mladi hrast«, ki je zadnja pesem drugega zvezka, a vendar še ne zadnja pred smrtjo, ki jo je čutil prihajati:

Kakor hrast na rebri
Jaz sem vzrastel bil,
Kakor on ponosen,
Raven, zdrav in čil.

Strt ko hrast mladostni
Nem zdaj plakam jaz;
Težke smrti zgodnje
Bridko čakam jaz.

Ni je več dolgo čakal. 1. marca 1885. ga je pobrala meningitis in kar je napovedal v »Novem grobu«, se je zgodilo: prepeljali so ga v Kobarid in ga pokopali na ondodnem pokopališču k očetu in materi in vsem njegovim dragim, ki so šli pred njim.

Dr. Joža Lovrenčič.

Jubilej.

21. junija t. l. je preteklo 40 let od smrti vzornika današnjega najmlajšega peniškega rodu, pesnika Josipa Murna-Aleksandrova. Tudi tega pesnika slovenskega občutja, pokrajinskega razpoloženja ter kmečkih barv, katerega pesniško zapuščino je z ljubeznijo zbral in ohranil njegov prijatelj dr. Prijatelj, je odkril prav za prav šele mlajši pesniški rod, dočim ga je najmlajši, ki sedaj stopa v življenje, postavil med najvišje vrhove slovenskega Parnasa (Murnov večer 4. junija 1941). Kakor je drugi povojni rod klical za pričo svojega nastopa Kosovela, tako se mladi naših dni pridružujejo Murnu, ki se tako po 40 letih smrti oživlja kot aktualna, ustvarjalno živa pesniška sedanost.

Tako se današnji tok poezije veže preko Murna-Aleksandrova k Jenku in Levstiku — v pesem slovenske pokrajine, slovenske duše in slovenskega občutja.

T. D.

Popravek. Zadnji verz soneta K. Rakovca v prejšnji številki se mora pravilno glasiti: »Zakrila te je tuja silhueta« (ne črna!).